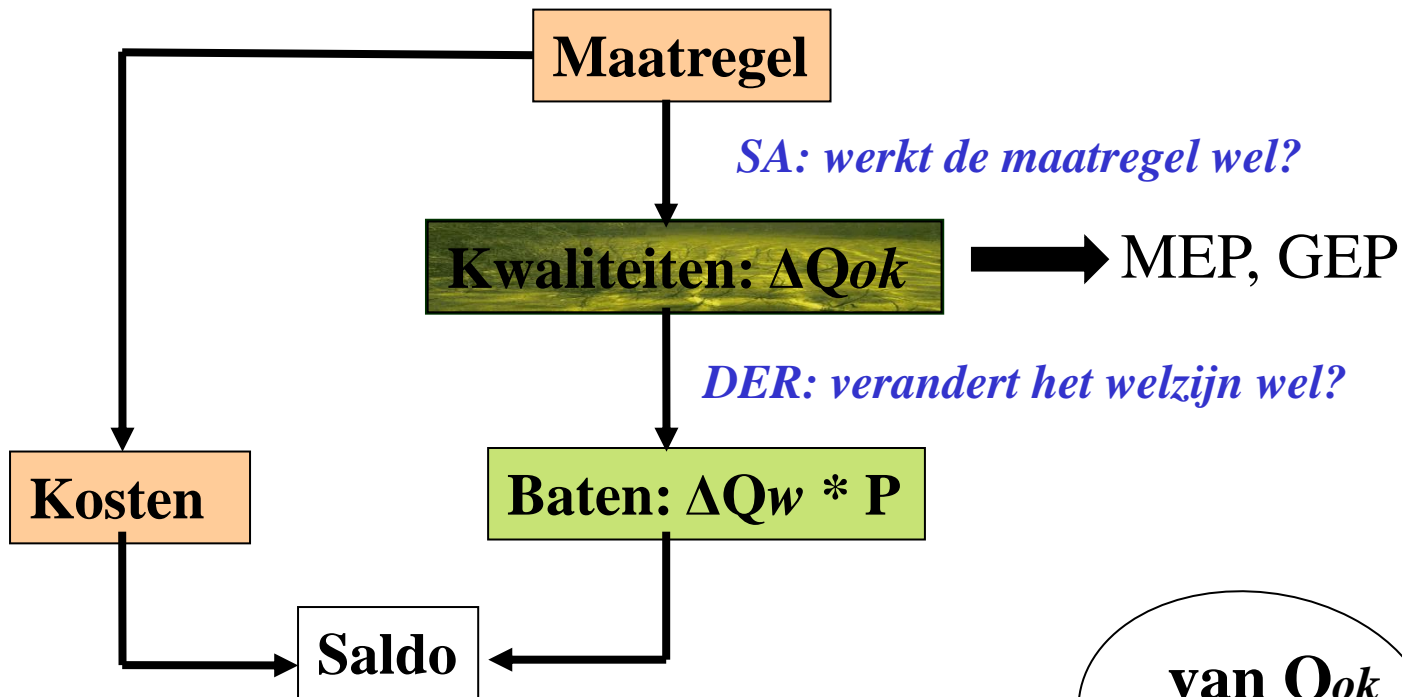

Een goede maatregel werkt niet alleen, maar levert ook baten op!

- 1. Hoe ontstaat een baat?**
  - 2. Om welke baten gaat het bij de KRW?**
  - 3. Hoe kun je baten berekenen?**
-
- 4. Hoe ontstaat een beleidsdoel?**
  - 5. Hoe maak je een goede keus: welke afwegingsmethode?**
  - 6. Ervaring tot dusver in het waterbeheer**

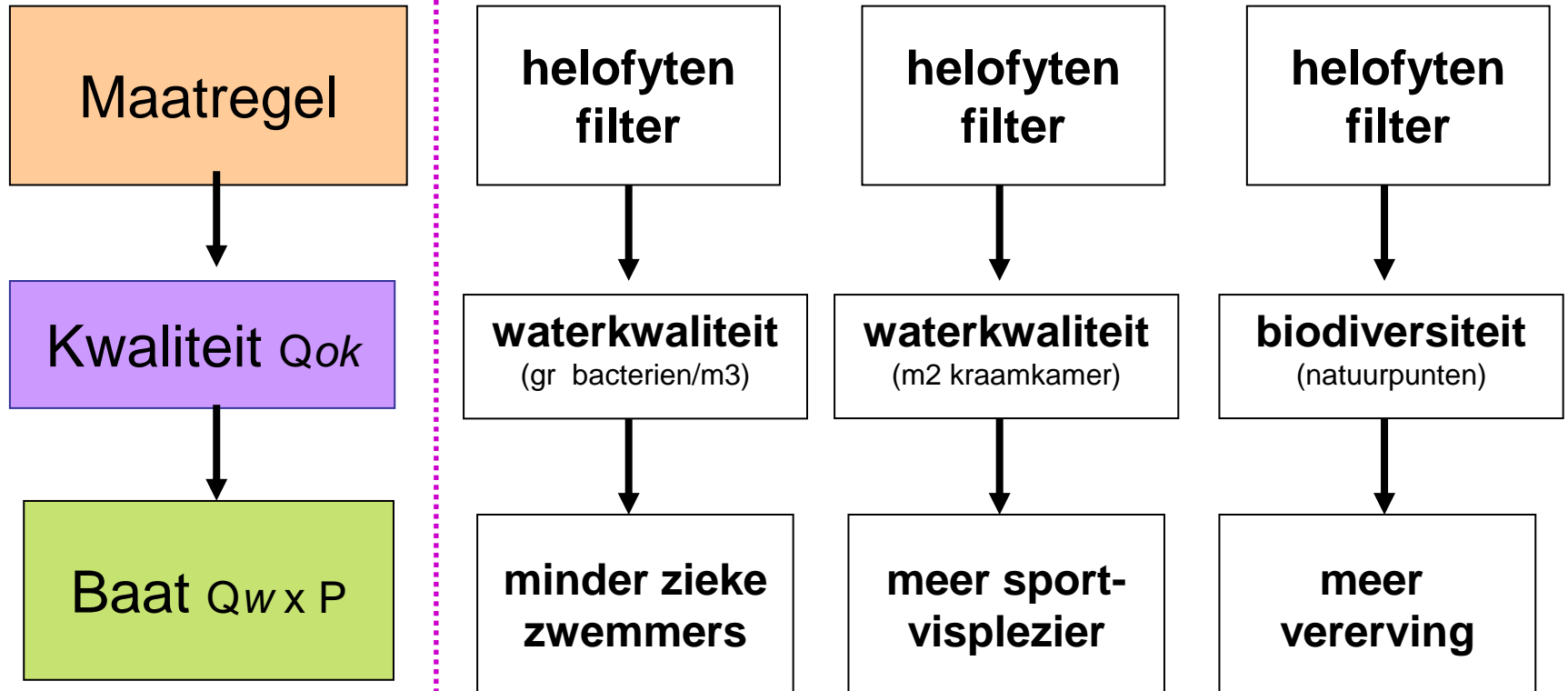
Hoe ontstaan baten?

van Q_{ok}
naar Q_w !

Enkele voorbeelden

kengetallen nodig voor Q_w en P !

Nog meer voorbeelden

soms eerst kwaliteitsmeeteenheden nodig!

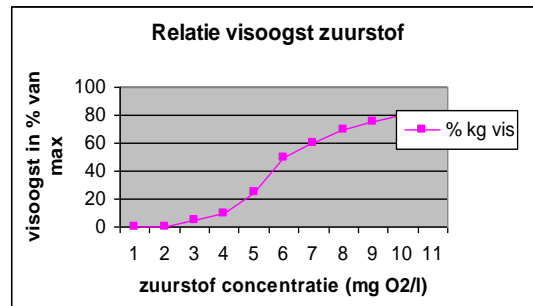
Om welke baten gaat het zoal?

Baten	Ecologie: inrichting, netwerk, soorten	Chemie: Cl, N, P etc.
Gezondheid zwemmers		XX
Voedselkwaliteit (gieten)		X
Visproductie	X	X
Drinkwaterwinning (slib)		XX
Optiewaarden landbouw		X
Afname natuurbeheer		X
Woongenot	X	
Vererving		X
Etc.		

Berekening van baten

$$\text{Baat} = \% \text{ verandering} * \frac{\text{maximale}}{\text{hoeveelheid}} * \text{prijs}$$

dosis
effect
relatie

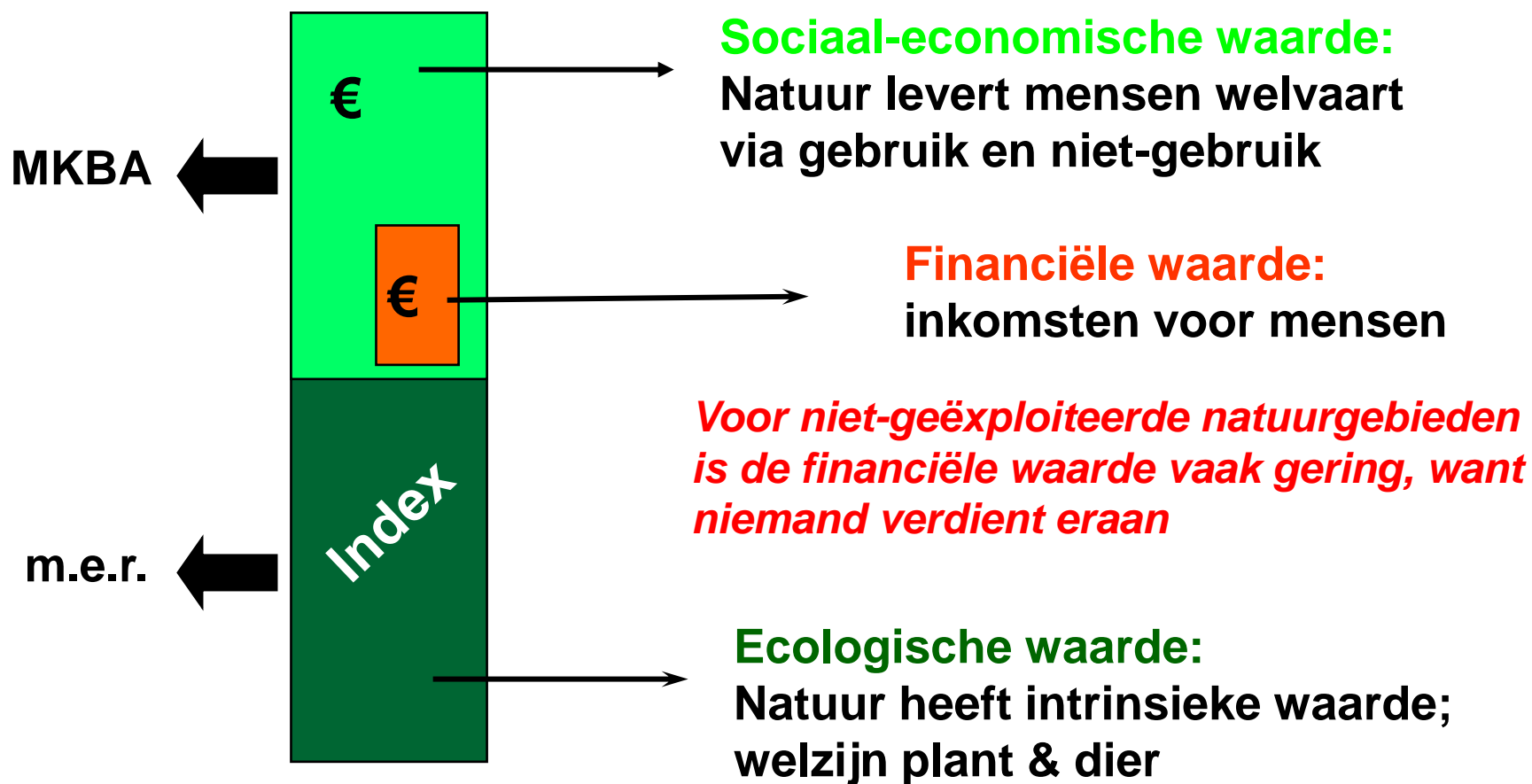
bijv. max.
hoeveelheid
vissoogst
per deelstroomgebied

Vertrekpunt bepalend voor baat!

Kengetallentabel voor Natuur

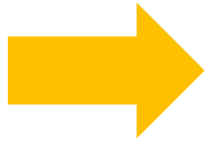
Natuurtypen	Bos		Riet		Etc.
	hoeveelheid	prijs	hoeveelheid	prijs	
Baten: Houtoogst N-zuivering: P-zuivering Metalenbinding Koolstofopslag: Erosiepreventie Recreatie: Woongenot Fijn stofafvang NO2 afvang Niet-gebruik	<i>kg N/ha/j</i> <i>tekorten- model</i>	<i>€ 2,2/kg</i> <i>€ 1,60/bezoek</i>	 <i>6,8 ton C/ha/j</i> 	 <i>€183/ton C</i>	

De drie baten van water

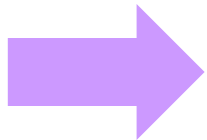

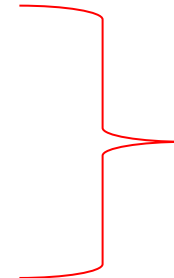
Hoe ontstaat een beleidsdoel?

Ik ben voor deze maatregel!

Ik wil graag dit kwaliteitsnivo!

Vaak
teleurstelling

Ik wil graag meer sportvismogelijkheden!
Ik wil meer blijf vissen!

Ik wil lage kosten?
Ik wil dat iemand anders betaalt?

Afwegingsmethoden

De portemonnee-methode:

niet afwegen; doel & maatregelen staan vast
beslissen op basis van budget
vaak spijt

Het vergelijkend warenonderzoek:

bepakt afwegen; doel of budget staat vast
beslissen over maatregelen
iets minder vaak spijt

KEA

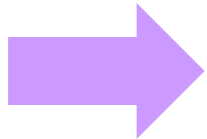

De integrale afweging:

vergelijking met alle relevante mogelijkheden
doel staat ter discussie
budget is beperkt maar niet vast
beslissen op basis van effecten
nog minder vaak spijt

MKBA
of MCA

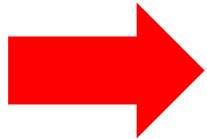
Hoe worden beleidsdoel bepaald bij de KRW?

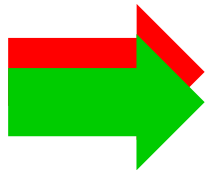
Maximaal haalbare kwaliteit (MEP)

Beetje eraf (GEP) obv (kosten)effectiviteit

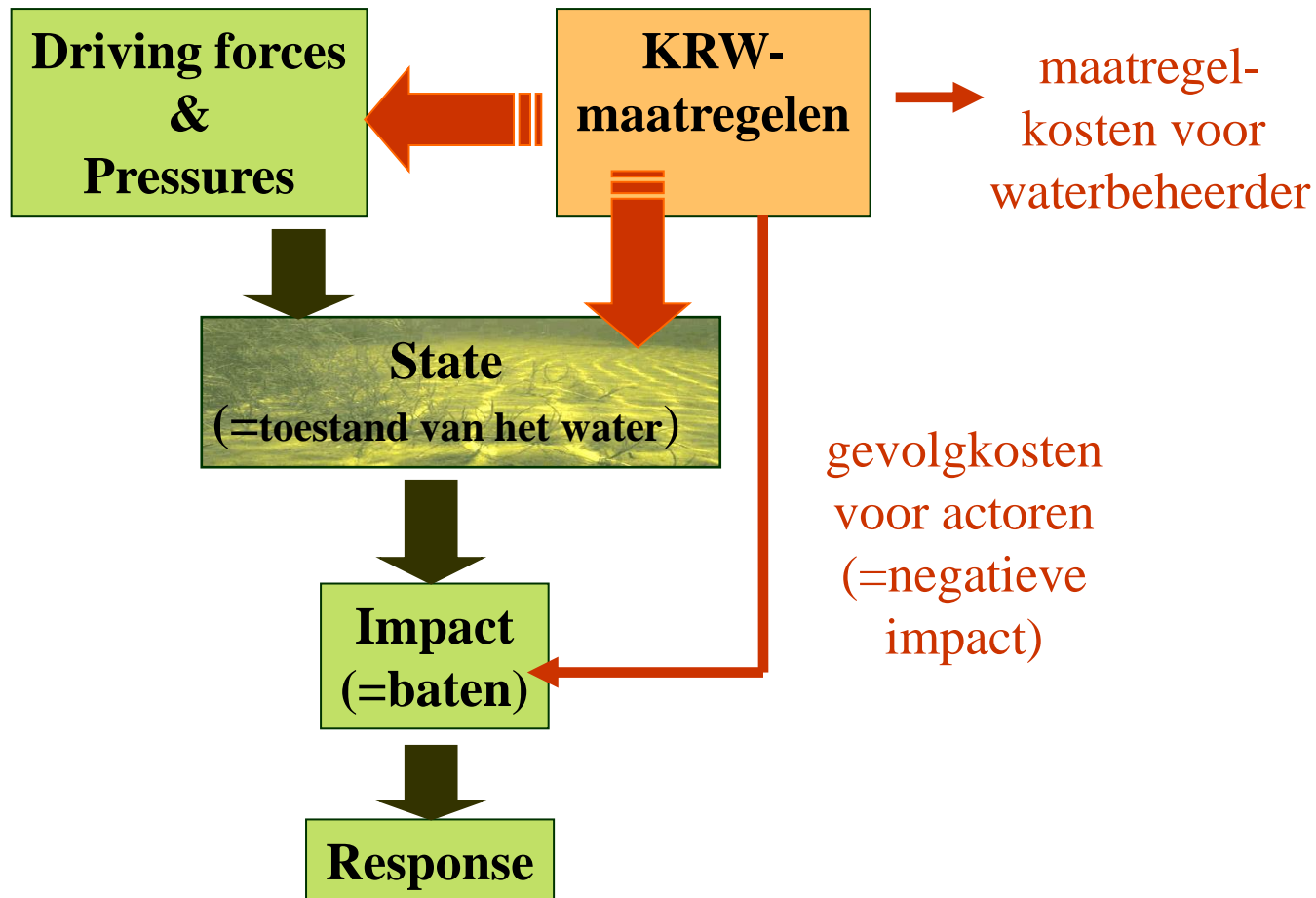

Nog wat eraf vanwege (disproportionele) kosten?

Beleidsdoelen obv kosten en baten?

Voor de fijnproevers

Ervaring waterbeheer

Verziltingsbestrijding Noordplas

landbouwbaten, minder
oeveronderhoud

Remming bodem- daling veenweide

Landbouwbaten,
daling kosten waterbeheer

Investeren in landschap

beter wonen, recreëren, gezonder

Hergebruik effluent Zeeland, Ameland

landbouwbaten,
optiewaarden

Groenaanleg Almelo

Winst, woongenot,
energiebesparing

Kaderrichtlijn Water

Recreëren, gezondheid,
klimaatveiligheid

MKBA Sigmaphan

Ecosysteembaten inundatie
gebieden

Grensmaas

Grindwinning,
vermeden overstroming,
recreatie

Instandhouding buitenplaatsen

groenbaten

Beekdalherstel Drenthe

Waterkwantiteit &
natuurontwikkeling

Stadsbeek Enschede

minder overlast

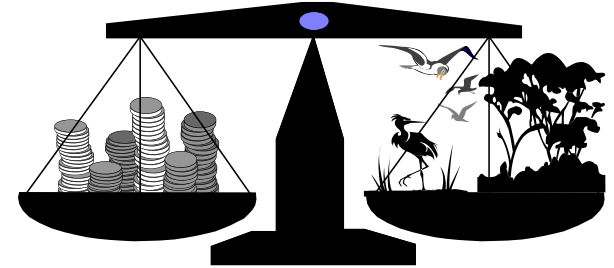
Leerpunten

- Informatie over kosten en baten, voorkomt teleurstellingen achteraf over beleidsdoelen
- De informatie is ook handig in verband met het 'hardste schreeuwer'-effect
- Vaak kun je met weinig getallen al veel zeggen
- Systeemanalyse is een wezenlijk onderdeel van baatbepaling

Wat is MKBA?

- Het is een vergelijking van alle huidige en toekomstige **welvaarts- en welzijns-effecten** van een (concreet) project t.o.v. nulsituatie
- Het gaat om de welzijnseffecten betreffende **alle omgevingvoorraden**
- Het gaat over het saldo van de welzijnsvoor- en nadelen van iedereen: **integrale afweging**

Van welke OK's kunnen de baten al wel/**niet** bepaald worden?

Bereikbaarheid

Verkeersveiligheid

Leefbaarheid:

luchtkwaliteit

geluid

trilling

stank

klimaat (CO2)

Kwaliteit van de openbare ruimte:

inrichtingskwaliteit (structuur),

bebouwingskwaliteit,

onderhoudskwaliteit (schoon/heel)

Sociale kwaliteit:

sociale participatie

sociaal vertrouwen

sociaal contact

Culturele kwaliteit

Imago & identiteit

Innovatie

Agglomeratie(clustering)

Natuur:

biodiversiteit

recreatieve aantrekkelijkheid

koolstofvastleggingscapaciteit

luchtzuiveringscapaciteit

waterzuiveringscapaciteit

Cultuurhistorie:

archeologie

landschap (historische geografie)

historische bouwkunde

Bodemkwaliteit:

verontreiniging

stabiliteit

vruchtbaarheid

Externe veiligheid

Water:

waterkwaliteit

waterkwantiteit (veiligheid)

Vestigingsklimaat

Wanneer zijn baten groot?

- Als de Ausgangssituatie slecht is (groot knelpunt)
- Als de eindsituatie goed is (maatregel werkt)
- Als veel mensen voordeel hebben van de omgevingskwaliteitsverandering (grote Q_w)
- Als het voordeel per persoon groot is (hoge P)

Doorgaans is het saldo hoog wanneer:

- een klein probleem wordt opgelost door een kleine maatregel
- een probleem niet te vroeg wordt opgelost